

Skalická

Kraj: Olomoucký

Správní obvod: Hranice

Nadmořská výška: 268 m n. m.

Počet obyvatel: 671

Adresa URL: www.obecskalicka.cz

Okres: Přerov

GPS souřadnice: 49.515399N, 17.795866E

První pís. zmínka: 1328 (694 let)

PSČ: 753 52

Památky a zajímavosti Skalická

K významným památkám Skalický patří socha Panny Marie, socha svatého Jana Nepomuckého z roku 1700 v zámeckém parku, zvonička na návsi z roku 1790, větrný mlýn z roku 1780 a další.

ZÁMEK

Původně zde stála tvrz z roku 1554, kterou tehdejší majitel František Quiard v roce 1807 přestavěl na zámek v empírovém slohu. V té době také pravděpodobně založil zámecký park. K zámku také patřila palírna. V roce 1813, kdy koupil panskou hospodu Bohumil Mikšánek, byl povinen odebírat lihoviny výhradně z panské palírny, pod pokutou 25 ran holí.

Jak se zde majitelé střídali je uvedeno v historii obce. V roce 1864 přešlo panství do rukou hraběte Dubského a ten v roce 1872 přestavuje zámek na letní sídlo. Za dva roky jej prodává i s panstvím olomouckému arcibiskupství, které jej vlastní až do 14. listopadu 1924. V tento den byla podepsána kupní smlouva a zámek i s parkem prodán za 550 tis. korun kongregaci sester Cyrilometodějských. Sestry zde založily ústav pro duševně nemocné a epileptické dívky. Koncem padesátých let byl zámek znárodněn. Jako ústav pro dívky slouží i v současné době.

Dnes je v majetku olomouckého kraje. Zámek je po mnoha opravách ve velmi dobrém stavu.

ZVONICE

Není přesný údaj, kdy byla zvonice postavena, ale bylo to pravděpodobně počátkem 18. století. Sloh zvonice nelze přesně určit, ale nejbližší se podobá barokním slohu. Cihly na její stavbu údajně pochází ze skalické cihelny, která byla v místech horní autobusové zastávky.

V roce 1904 byl zakoupen do zvonice nový zvon, který musel být odevzdán začátkem 40. let pro válečné účely. Nový železný zvon válečné výroby se rozezvučel 8. 12. 1942. Jeho dutý železný zvuk plnil srdce občanů spíše zármutkem. Proto dnes slouží jen pro vyzvánění při úmrtí místního občana.

Po druhé světové válce, byl na zvonici vyzvednut nový, podstatně větší zvon, jehož nádherný hlas se rozléhá do širokého okolí i dnes.

Na jižní straně zvonice jsou sluneční hodiny z roku 1938. Autory těchto hodin jsou profesor Krutil z hranického gymnasia a místní farář Augustin Bayer.

Autorem přiložené technické dokumentace a fotografií je ing. Tomáš Vítek. Tuto dokumentaci zpracoval v roce 2006.

MLÝN

Větrný mlýn ve Skalické je dřevěný mlýn německého typu. Stojí na zahradě u rodinného domku čp.

75 jihovýchodně od obce v trati Skalečnický, pč. 144.

Historie větrného mlýna není zcela známá. Původně byl postaven v Dřevohosticích, ale kolem roku 1850

byl rozebrán a na dvanácti vozech převezen na nové místo do Skaličky, kde jej majitel pan J. Herodek postavil. Přitom zřejmě i před přestěhováním nebyl mlýn původní, protože vročení na různých částech vnitřního zařízení obsahují různé letopočty (na regulačním závaží 1786, na krupníku 1812). J. Herodek byl ve druhé polovině 19. století na hranicku známým krajánkem, sekerníkem a mlynářem, který větrné mlýny stavěl, kupoval i prodával.

Tento mlýn daroval své dceři, která se provdala za Josefa Červka do Skaličky. Ti bezmála 20let bydleli v šalandě mlýna, postupně až jako 14-ti členná rodina. V roce 1876 postavili u mlýna roubenou chalupu a zděnou až v roce 1905. V roce 1900 byl mlýn zasažen bleskem a v roce 1906 mu vichřice ulámala křídla. Vždy však byl znovu opraven.

Mlýn i jeho mlýnské zařízení je původní, kromě trámu, který se nazývá „matka“. Ten byl vyměněn při stěhování do Skaličky. Později byla opravena střecha, křídla, trám nesoucí hlavní hřídel a dvě stěny v horní části mlýna.

Od roku 1940 je mlýn pod ochranou státní Památkové péče, takže když mlýn v roce 1941 poškodila vichřice, dostal majitel na opravu státní příspěvek 600 Kč. V následujícím roce byl mlýn, tak jako většina ostatních zaplombován a mletí bylo zakázáno. Po skončení války byl díky majitelům provoz obnoven. Mlýn fungoval velmi dlouho, asi vůbec nejdéle u nás. Naposledy šrotoval v roce 1966. Mlýn je dodnes pečlivě udržovaný a dal by se i zprovoznit.

Mlýn má obvyklé rozměry, tj. základnu 5,7 x 5,7, výška i se střechou 11 m. Šindelová střecha je sedlová, vysoká 3,6 m na přední straně zkosená podvalbou. Všechny stěny jsou deskové. Na zadní straně vystupuje šalanda s pavláčkou a krytým schodištěm. Mlýn stojí na dubové konstrukci, což je dřevěný kříž, ve kterém je osazen mohutný sloup. Sloup drží čtyři vzpěry osazené na kříži. Na vrchním čepu sloupu je posazen tak zvaný „tatík“. Hlavním nosným trámem je již zmíněná „matka“. Pomocí této základní konstrukce je možno celým mlýnem otáčet proti větru.

Křídla mají délku čtrnáct metrů a plocha jednoho křídla je 11,25m². Křídla jsou připevněna na litinové hlavě. Litinová hlava je na společné hřídeli s palečnicovým kolem, které pohání mlýnské zařízení.

Ve druhém patře se nachází převodové ústrojí, které pohání mlýnské složení, na kterém se mlel převážně šrot a všechny druhy mouky. Zachovalé převodové zařízení pohání krupník na výrobu krup. Ve druhém patře je také mlýnské složení tzv. kašník, na kterém se vyráběly jáhly z prosa. Kašník není původní a je již poháněn elektromotorem. V prvním patře je umístěna moučnice, do které přes potrubí padala mouka i šrot. Dále je tam ruční fukar na čištění hrachu a vyky.

Z historických pramenů víme, že mlynář dodával mouku jistému zákazníkovi až do Vídně, který si ji objednával pro její vysoké kalorické hodnoty. Za semletí mouky se platilo tak zvané mýto, tady ve Skaličce to bylo ze 100 kg 5 kg rozprachu. Za šrotování se platilo za 100 kg 5 Kč.

Dnes je mlýn využíván jako rodinné muzeum rodiny Antonína Červeka. Prohlídku mlýna lze uskutečnit v kteroukoliv denní dobu. Je vhodné, aspoň den předem si domluvit návštěvu na tel. čísle 736180770.

Socha sv. Jana Nepomuckého

Socha svatého Jana Nepomuckého, která je z pískovce, byla v zámeckém parku postavena v roce 1712 v době, kdy Skaličku vlastnili Uleersdorferové. Hrabě Stockau, který vlastnil skaličské panství v letech 1854 - 1864 nechal sochu přemístit mimo zámecký park, údajně byl jiného vyznání, pravděpodobně evangelík. V devadesátých letech dvacátého století, byla socha restaurována a přestěhována zpět do zámeckého parku.

LESNÍ KAPLE

Lesní kaple je postavena v pseudogotickém slohu. Kaple je zasvěcena sv. Theodorovi První zmínka o ní pochází z roku 1842, kdy skaličské panství vlastnil František Quiard hrabě Sant Julien. Dokončena a otevřena však byla až za hraběte Dubského v roce 1872. Kaple sloužila k bohoslužbám a k poslednímu rozloučení se zemřelými skaličskými občany.

V roce 1948 přešel zámek i s kaplí do rukou státu a kaple byla uzavřena. Občanům bylo zakázáno do ní vstupovat. Až v sedmdesátých letech začala kaple sloužit znovu původnímu účelu. Bylo postaveno venkovní schodiště a chóra, na které se umístily varhany. V té době navštěvovalo kapli velké množství věřících, kteří se do kaple nevešli. Proto byly před kaplí vybudovány lavice

V roce 2002 započala generální oprava kaple, opravou střechy. V dalších letech pokračovala izolací zdiva a úpravou vnitřní části a fasády. V roce 2008 bude provedeno plánované obezdění a zastřešení venkovního schodiště. Opravu financoval Ústav sociální péče a obec Skalička. Přispělo také mnoho sponzorů a dárců.

